

ВАЗОРАТИ МОЛИЯИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ФАРМОИШ

аз « 31 » январ соли 20 20

№ 16

Дар асоси моддаи 37 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва фармоиши Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 декабри соли 2019, №116-ф мутобиқи банди 12 Низомномаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 апрели соли 2015, №187 тасдиқ гардидааст,

ФАРМОИШ МЕДИҲАМ:

1. Дастурамал «Оид ба таҳияи нишондихандаҳои Бюҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2023» (марҳилаи 1) тибқи замима тасдиқ карда шавад.

2. Дастурамали мазкур барои корбарӣ ба вазорату идораҳои дахлдор ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ирсол карда шавад.

3. Сардорони сарраёсат, раёсат ва шуъбаҳои дастгоҳи марказии Вазорати молия, сарраёсатҳои молия дар ВМКБ, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва раёсатҳои молия дар шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ вазифадор карда шаванд, ки ҷиҳати риояи Дастурамали мазкур чораҳои зарурӣ андешида, дар муҳлатҳои муқарраршуда маълумоти заруриро ба сохторҳои Вазорат пешниҳод намоянд.

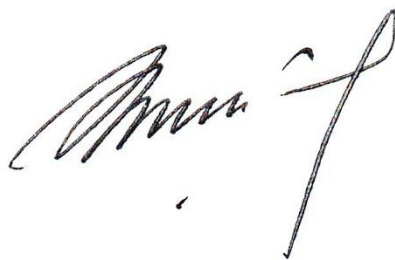
4. Сохторҳои дахлдори Вазорати молия, ки масъули банақшагирии хароҷот мебошанд, маълумоти заруриро оид ба таҳияи буҷет ба сарпарастони (куратор) соҳавӣ барои муайян намудани ҳадди ниҳии хароҷоти соҳа ва сарпарастони соҳавӣ буҷети соҳаро (буҷети ҷумҳуриявӣ, буҷетҳои маҳаллӣ, маблағҳои махсус ва лоиҳаҳои давлатии сармоягузорӣ)

ташаккул дода, рақамҳои ҷамъбастиро ба Шӯъбаи макроиқтисодӣ ва омили молиявии Сарраёсати буҷети давлатӣ пешниҳод намоянд.

5. Бо мақсади саривақт таҳия намудани лоиҳаи Буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2021 ва нишондиҳандаҳои он барои солҳои 2022-2023 Сарраёсати буҷети давлатӣ дар ҳолати зарурӣ метавонад маълумоти иловагиро талаб намояд.

6. Назорати иҷрои фармоиши мазкур ба зимаи роҳбари Гурӯҳи кории байниидоравии буҷетӣ вогузор карда шавад.

Вазир

Ф. Қаҳҳорзода

Тасдиқ карда шуд
бо Фармоиши Вазири молияи
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз «31» январи соли 2020, №16

ДАСТУРАМАЛ
оид ба таҳияи нишондиҳандаҳои Бюҷети давлатии Ҷумҳурии
Тоҷикистон барои солҳои 2021-2023
(Марҳилаи 1)

ш. Душанбе 2020

Ихтисораҳо

ТАМБ	–	Тақсимкунандаи асосии маблағҳои бучетӣ
БМХД	–	Барномаи миёнамуҳлати хароҷоти давлатӣ
ВМКБ	–	Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон
ИМД	–	Идоракунии молияи давлатӣ
ЧММ	–	Чорчӯбаи миёнамуҳлати макрофискалӣ
ММД	–	Маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ
МИМХД	–	Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ

МУНДАРИЧА

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ.....	6
2. НАҚШАИ ТАҚВИМИИ ТАҲИЯИ НИШОНДИҲАНДАҲОИ БУЌЕТИ ДАВЛАТИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН БАРОИ СОЛҲОИ 2021-2023... 8	
3. СОҲТОРИ ЛОИҲАИ САМТҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ ДАВЛАТИИ МОЛИЯВИЮ БУЌЕТӢ ВА АНДОЗӢ БАРОИ СОЛҲОИ 2021-2023	10
4. ТАШКИЛИ ҶАРАӢНИ ТАҲИЯИ МАРҲИЛАИ СТРАТЕГИИ БАНАҚШАГИРИИ БУЌЕТ АЗ РӢИ СОҲАҲО	12
5. ҲИСОБИ БУЌЕТИ ЗАМИНАВӢ АЗ РӢИ СОҲАҲО	12
6. ДАРХОСТҲО БАРОИ МАБЛАҒГУЗОРИИ АФЗАЛИЯҲОИ НАВ	13
7. ҲИСОБҲО ВА ТАҚСИМОТИ ҲАДДИ НИҲОИИ ХАРОҶОТ АЗ РӢИ СОҲАҲО	15
8. МУҲОКИМАИ БУЌЕТӢ	16
ЗАМИМАИ №1: ТАМОҶУЛИ РУШДИ МАКРОИҚТИСОДӢ ВА ЧОРЧӢБАИ МАКРОФИСКАЛӢ	17
ЗАМИМАИ № 2. ДАРХОСТИ МАБЛАҒГУЗОРИИ СТРАТЕГИЯИ МИЁНАМУҲЛАТИ ХАРОҶОТ (БАХШ/СОҲА)	22
ЗАМИМАИ №3: ҲАДДИ НИҲОИИ ХАРОҶОТ.....	34

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Дастурамали мазкур оид ба таҳияи нишондиҳандаҳои Бучети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2023 (минбаъд Дастурамал) чиҳати иҷрои моддаи 37 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва фармоиши Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 декабри 2019, №116-Ф таҳия карда шудааст.

2. Мувофиқи моддаи 38 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» чараёни таҳияи лоиҳаи бучети давлатӣ дар ду марҳила амалӣ карда мешавад.

Дар марҳилаи якум Вазорати молия бо иштироки Вазорати рушди иқтисод ва савдо, инчунин дигар вазорату идораҳои дахлдор лоиҳаи Самтҳои асосии сиёсати давлатии молиявию бучетӣ ва андозиро барои давраи банақшагирии бучет (дар асоси принципҳо ва шакли БМХД) таҳия намуда, барои баррасӣ ба Комиссияи доимоамалкунандаи бучетии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд.

Марҳилаи дуюм таҳияи муфассали лоиҳаи бучети давлатӣ мутобик ба Самтҳои асосии сиёсати давлатии молиявию бучетӣ ва андозии аз ҷониби Комиссияи доимоамалкунандаи бучетии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон маъқулдонисташуда ва тақсимкунии ҳадди ниҳоии хароҷот аз рӯи ТАМБ иборат мебошад.

3. Дастурамали мазкур тартиби амалӣ намудани марҳилаи якуми банақшагирии лоиҳаи бучети давлатӣ, махсусан Самтҳои асосии сиёсати давлатии молиявию бучетӣ ва андозиро барои солҳои 2021–2023 муайян намуда, давраи аз 1 феврал то 1 июни соли 2020-ро дар бар мегирад.

4. Самтҳои асосии сиёсати давлатии молиявию бучетӣ ва андозӣ барои давраи миёнамуҳлат дар асоси санадҳои меъёрии ҳуқуқии зерин таҳия мегардад:

- Қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Дар бораи дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба бучет», «Дар бораи бочи давлатӣ»;

- Кодексҳои андоз ва гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Паём, амрҳо, фармоишҳо ва супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- Қарорҳо ва фармоишҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030

- Барномаҳо, стратегияҳои рушди миллӣ, соҳавӣ ва минтақавӣ;
- Дурнамои миёнамуҳлати рушди иқтисодию иҷтимоӣ;

- Таҳлил, мониторинг ва баҳодиҳии иҷрои буҷет.

5. Таҳияи лоиҳаи Дурнамои асосии сиёсати буҷету андоз аз ҷониби Вазорати молия дар ҳамкорӣ бо Вазорати рушди иқтисод ва савдо, Бонки миллии Тоҷикистон ва вазорату идораҳои дахлдор, ки барои омода намудани дурнамои рушди иҷтимоию иқтисодии кишвар, нишондиҳандаҳои асосии макроиқтисодӣ, дурнамои қурби асъор ва таваррум, дурнамои тағйирёбии тарофаҳо барои хизматрасонии субъектҳои монополияҳои табиӣ ва дигар хизматрасониҳои коммуналӣ ваколатдор мебошанд, амалӣ карда мешавад.

6. ТАМБ, ки барои таҳия ва татбиқи сиёсати давлатӣ дар самтҳои дахлдори соҳаи буҷетӣ (минбаъд ТАМБ-и асосӣ) чунин муайян шудаанд:

Ҷадвали №1. Самтҳои асосии сиёсати хароҷоти давлатӣ

СОҲА	САМТҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ ХАРОҶОТИ ДАВЛАТӢ	ВАЗОРАТУ ИДОРАҲОИ ҲАМОҲАНГСОЗ
2. Мудофиа	1. Мудофиа	Вазорати мудофиа
3. Тартиботи ҳуқуқӣ ва бехатарӣ	2. Тартиботи ҷамъиятӣ	Вазорати қорҳои дохилӣ
	3. Сиёсати адлия	Вазорати адлия
	4. Амнияти миллӣ	Кумитаи давлатии амнияти миллӣ
4. Маориф	5. Маориф ва илм	Вазорати маориф ва илм
5. Тандурустӣ	6. Тандурустӣ	Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли
6. Суғуртаи иҷтимоӣ ва ҳифзи иҷтимоӣ	7. Суғуртаи иҷтимоӣ ва ҳифзи иҷтимоӣ	Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли
7. ХМК, муҳити зист ва хоҷагии ҷангал	8. Муҳити зист	Кумитаи ҳифзи муҳити зист
	9. Хоҷагии ҷангал	Агентии хоҷагии ҷангал
8. Фарҳанг ва варзиш	10. Варзиш	Кумитаи қор бо ҷавонон ва варзиш
	11. Фарҳанг	Вазорати фарҳанг
	12. Дин	Кумитаи дин, танзими анъана ва ҷашну маросим
	13. Сайёҳӣ	Кумитаи рушди сайёҳӣ
9. Комплекси сӯзишворию энергетикӣ	14. Комплекси сӯзишворӣ	Вазорати саноат ва технологияҳои нав
	15. Комплекси энергетикӣ	Вазорати энергетика ва захираҳои об
10. Кишоварзӣ, моҳидорӣ ва шикор	16. Кишоварзӣ	Вазорати кишоварзӣ
	17. Моҳидорӣ	Вазорати кишоварзӣ
11. Саноат ва сохтмон	18. Саноати кӯҳӣ	Вазорати саноат ва технологияҳои нав
	19. Сиёсати саноат	Вазорати саноат ва технологияҳои нав
	20. Сохтмон	Кумитаи меъморӣ ва сохтмон
12. Нақлиёт ва коммуникатсия	21. Нақлиёт ва коммуникатсия	Вазорати нақлиёт

7. МИМХД, ки мақоми ТАМБ-ро доранд (ВМКБ, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ), дар раванди омода намудани лоиҳаи буҷети давлатӣ дар ҳамкорӣ бо ТАМБ-ҳои пешбаранда мутобиқи рӯйхати чорабиниҳо ва муҳлатҳои иҷрои онҳо, ки аз рӯи Нақшаи тақвимии ташаккули нишондиҳандаҳои Буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2023 муқаррар гардидаанд, иштирок меkunанд.

8. Вазорати молия нишондиҳандаҳои дигари самтҳои сиёсати хароҷоти давлатиро, ки дар ҷадвали 1 нишон дода нашудааст, муайян менамояд.

9. Мувофиқи муқаррароти қисми 3 моддаи 32 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» вазоратҳои соҳавӣ амалӣ намудани чорабиниҳои зеринро таъмин менамоянд:

- стратегияи миёнамуҳлати хароҷоти буҷети соҳаи дахлдорро таҳия ва ба Вазорати молия пешниҳод менамоянд;

- барои амалӣ намудани самтҳои нави афзалиятноки сиёсати давлатӣ дар соҳаи дахлдор дархости хароҷоти буҷетиро таҳия ва ба Вазорати молия манзур менамоянд;

- тибқи тартиби муқаррарнамудаи Дастурамали мазкур буҷети заминавии соҳаро таҳия менамоянд;

- хароҷоти сармоягузори соҳаро ба нақша мегиранд.

2. НАҚШАИ ТАҚВИМИИ ТАҲИЯИ НИШОНДИҲАНДАҲОИ БУЌЕТИ ДАВЛАТИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН БАРОИ СОЛҲОИ 2021-2023

№	Чорабиниҳо	Муҳлати ниҳой	Мақомоти масъул давлатӣ
1.	Ба ТАМБ-ҳои соҳавӣ ва МИМХД расонидани Дастурамал оид ба ташаккули нишондиҳандаҳои буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2023 (марҳилаи 1-ум)	1 феввали соли 2020	Вазорати молия
2.	Маҷлисиҳои Гурӯҳи кории байниидоравии буҷетии назди Вазорати молия	Дар ҳолати зарурӣ	Вазорати молия
3.	Ташкили гурӯҳҳои кории байниидоравӣ ва тасдиқи нақшаи амалҳо оид ба таҳияи стратегияҳои миёнамуҳлати хароҷоти соҳавӣ	5 феввали соли 2020	ТАМБ пешбар ва Вазорати молия
4.	Ба Вазорати молия пешниҳод намудани баҳогузори пешакии дурнамои нишондиҳандаҳои асосии макроиқтисодӣ барои солҳои 2021-2023 (Замимаи 1)	1 марти соли 2020	Вазорати рушди иқтисод ва савдо

5.	Ба Вазорати молия пешниҳод намудани лоиҳаи Нақшаи миёнамуҳлати сармоягузорӣ (Замимаи 2, шакли 2,3-2,5)	1 март соли 2020	Вазорати рушди иқтисод ва савдо
6.	Ба Вазорати молия пешниҳод намудани маълумот оид ба воридоти андозӣ	1 март соли 2020	Вазорату идораҳои дахлдор
7.	Муайян ва пешниҳод намудани индекси тағйирёбии арзиш аз рӯи моддаҳои хароҷоти гурӯҳбандии иқтисодӣ ба ТАМБ соҳавӣ ва МИМҲД	1 апрели соли 2020	Вазорати молия
8.	Таҳия ва ба ТАМБ соҳавӣ пешниҳод намудани намудани бучети заминавии хароҷоти сармоягузориҳо	1 апрели соли 2020	Вазорати молия
9.	Муайян намудани ҳаҷми даромади бучети давлатӣ барои давраи миёнамуҳлат	15 апрели соли 2020	Вазорати молия
10.	Пешниҳоди дархост ба Вазорати молия барои маблағгузори стратегияи миёнамуҳлати соҳа (Замимаи № 2)	20 апрели соли 2020	ТАМБ-ҳои пешбаранда
11.	Муайян намудани ҳадди ниҳоии хароҷоти пешакӣ аз рӯи самти хароҷот ва соҳаҳо (Замимаи №3) ва наشري он дар сомона	4 майи соли 2020	Вазорати молия
12.	Ба Вазорати молия пешниҳод намудани тафсирҳо оид ба мавҷудияти масъалаҳои баҳснок тавассути рӯйхати замимаҳо барои амалӣ намудани афзалиятҳои нав	7 майи соли 2020	ТАМБ-ҳои пешбаранда
13.	Муҳокимаи бучетӣ оид ба ҳадди ниҳоии хароҷот	7-13 майи 2020	Вазорати молия ва ТАМБ
14.	Пешниҳод намудани лоиҳаи самтҳои асосии сиёсати давлатии молиявӣ бучетӣ ва андозӣ барои солҳои 2021-2023 ба Комиссияи доимоамалкунандаи бучетии назди Ҳукумати ҚТ	3 июни соли 2020	Вазорати молия
15.	Тасдиқи Дастурамал оид ба таҳияи марҳилаи дуҷуми чараёни бучет, ҷойгир намудани он дар сомонаи расмӣ вазорат ва расонидани он ба ТАМБ ва дигар иштирокчиёни чараёни бучетӣ	то 1 июли соли 2020	Вазорати молия

10. Дар раванди марҳилаи якуми чараёни таҳияи лоиҳаи бучети давлатӣ аз ҷониби ТАМБ ҳуҷҷатҳои муқарраршударо дар шакли ҷопӣ ва электронӣ, истифода аз Низомии иттилоотии банақшаگیرӣ ва иҷрои бучети давлатӣ «SGB.net» бояд ба Вазорати молия пешниҳод карда шавад.

11. Ворид намудани маълумот ба Низомии иттилоотии банақшаگیرӣ ва иҷрои бучети давлатӣ «SGB.net» аз ҷониби тамоми иштирокчиёни оmodасозии

лоиҳаи буҷети давлатӣ бояд дар муҳлатҳои муқаррарнамудаи Нақшаи тақвими ташаккули буҷети давлатӣ барои соли 2021 ва нишондиҳандаҳои дурнамои Буҷети давлатӣ барои солҳои 2022-2023 амалӣ гардад.

12. Ҳангоми риоя накардани муҳлатҳо ва пешниҳод нагардидани дархостҳои буҷетӣ аз ҷониби вазорату идораҳои соҳавӣ, Вазорати молия ҳуқуқ дорад мустақилона дар лоиҳаи буҷети давлатӣ барои солҳои 2021-2023 маълумоти вазорату идораҳои дахлдорро дар асоси ҳисоби онҳо ва нишондиҳандаҳои буҷети тасдиқшудаи соли 2020 барои ин ташкилот ворид намояд.

3. СОҲТОРИ ЛОИҲАИ САМТҲОИ АСОСИИ ДАВЛАТИИ МОЛИЯВИЮ БУЌЕТӢ ВА АНДОЗӢ БАРОИ СОЛҲОИ 2021-2023

13. Соҳтори лоиҳаи самтҳои асосии давлатии молиявию буҷетӣ ва андозӣ қисм ва ҷузҳои зеринро дар бар мегирад :

Тамоюли рушди макроиқтисодӣ ва ҷорҷӯбаи макрофискалӣ

- Тағйирот дар сиёсати давлатии андоз;
- Касри буҷет;
- Дурнамои даромади буҷети давлатӣ (аз рӯи сатҳҳои низоми буҷетӣ) дар давраи миёнамуҳлат;
- Дурнамои хароҷоти буҷети давлатӣ аз рӯи барномаҳои (зербарномаҳои) буҷетӣ дар давраи миёнамуҳлат;
- Қарзи давлатӣ ва хароҷот барои хизматрасонӣ ва пардохти қарзи давлатӣ дар давраи миёнамуҳлат, аз ҷумла аз рӯи уҳдадорихои кафолатҳои давлатӣ. Намунаи (моделӣ) устувории қарзи берунаи давлатӣ имкон медиҳад, ки ин нишондиҳандаҳо пешниҳод карда шаванд.

Афзалиятҳои буҷетии Ҳукумат дар давраи миёнамуҳлат

- Афзалиятҳои миёнамуҳлати буҷетӣ:
  - Тавсифи ҳолати ҷорӣ;
  - Ҳадафҳои стратегӣ ва вазифаҳои Ҳукумат;
  - Барномаҳои соҳавӣ;
- Ҳадди ниҳии хароҷот аз рӯи соҳаҳо, самти хароҷот (аз рӯи гурӯҳбандии вазифавӣ ва иқтисодӣ).

14. ЧММ ҷадвали миқдориро дар бар мегирад, ки аз нуқтаи назари муносибати пайдарпай воситаи барои таҳияи ҷанбаҳои гуногуни сиёсати иқтисодии давлат мебошад. ЧММ барои омӯختани оқибатҳои тадбирҳои гуногуни сиёсати молиявӣ дар бахшҳои дигари иқтисодиёт равона карда шудааст. Дар ин маврид сиёсати молиявӣ на танҳо бо андозаи хароҷоти

давлатӣ, балки бо интихоби усулҳои гуногуни маблағгузорию ин хароҷот муайян карда мешавад. Ҳамин тариқ, ЧММ фазои озодро (ва имконоти маблағгузорию он) барои хароҷоти давлатӣ барои се соли оянда пешниҳод мекунад. Дар қорҷӯбаи меёрҳои миёнамуҳлати макроиқтисодӣ таҳияи қадвали нишондиҳандаи миёнамуҳлати фискалӣ (ЧМФ) ташаққул дода мешавад, ки нишондиҳандаҳои даромад ва хароҷоти буҷетро инъикос менамояд. Маълумоти иловагӣ дар Замимаи №1. *Сиёсати фискалии Ҳукумат*¹ оварда шудааст.

15. Дурномаи даромади буҷети давлатӣ тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон”, кодексҳои андоз ва гумрук, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷет”, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи боҷи давлатӣ” ва дигар санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Дастури методӣ оид ба пешгӯии воридоти даромадҳои давлатӣ, ки аз қониби Вазорати молия тасдиқ шудааст, амалӣ гардид. Дурномаи даромади буҷет байни сатҳҳои низоми буҷетӣ тавассути лоиҳаи тақсимои воридоти андоз байни сатҳҳои низоми буҷетӣ амалӣ карда мешавад.

Дурномаи даромадҳои буҷети давлатӣ дар давраи миёнамуҳлат, бо дарназардошти асосҳои мавҷудбуда, шарҳи фарқияти асосии он аз дурномаи лоиҳаи буҷети соли 2020, инчунин арзёбии таъсири ҳамаи тағйироти андозии пешниҳодшуда дар сиёсати даромад ва хароҷот таҳия мегардад.

16. Хароҷоти соҳаҳо (баҳшҳо) дар асоси ЧМФ муайян карда мешаванд.

Мавриди банақшагирии хароҷоти буҷетӣ аз рӯи соҳаҳо ба инобат гирифта мешаванд:

- нишондиҳандаҳои ҳисобии буҷети заминавӣ аз рӯи самтҳои сиёсати хароҷоти давлатӣ;
- афзалиятҳои, ки дар доираи стратегия ва барномаҳои милливу соҳавии татбиқшаванда муайян карда шудаанд;
- самтҳои нави сиёсат дар соҳа;

17. Маълумот дар бораи тақсимои соҳавии хароҷоти буҷет бо шарҳи сиёсати буҷетӣ аз рӯи соҳаҳо пурра карда мешавад. (Замимаи № 2)

18. Ҳадди ниҳии хароҷот аз рӯи соҳаҳо, ки аз қониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва аз қониби Комиссияи доимоамалкунандаи буҷетии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон маъқул доништа шудааст, дар муддати 7 рӯз пас аз маъқул донистани он дар сомонии интернетии Вазорати молия қойгир карда мешавад.

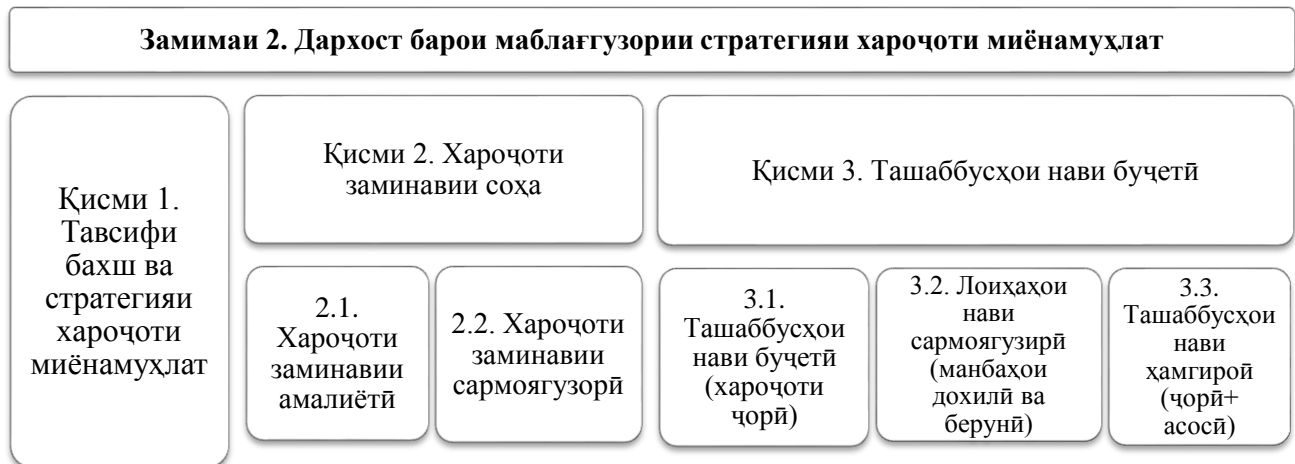
---

¹ Дар қорҷӯбаи тасвияти сиёсати фискалии Ҳукумат таҳияи қисми хароҷоти Буҷети давлатӣ дар асоси ғуруҳбандии функционалӣ сурат мегирад.

4. ТАШКИЛИ ҶАРАЁНИ ТАҲИЯИ МАРҲИЛАИ СТРАТЕГИИ БАНАҚШАГИРИИ БУЉЕТ АЗ РӯИ СОҲАҲО

19. ТАМБ-ҳои пешбаранда, дархост барои маблағгузори Стратегияи миёнамуҳлати хароҷотро (дархости БМХД) аз рӯи самтҳои сиёсати хароҷоти давлатӣ мутобиқи қадвали №1 таҳия менамоянд.

20. Намунаҳо барои омода намудани БМХД дар замиаи №2 нишон дода шуда, мутобиқи сохтори зерин таҳия карда мешаванд:

21. ТАМБ-ҳои пешбаранда бо мақсади амалӣ намудани марҳилаи стратегияи банақшагирии буҷет гурӯҳҳои кории байниидоравиро таъсис медиҳанд.

22. Ба ҳайати гурӯҳҳои корӣ намоёндагони вазорату идораҳо, МИМХД, ки барномаҳои буҷетиро дар доираи маблағгузори самти дахлдори хароҷот амалӣ менамоянд, шомил карда мешаванд.

5. ҲИСОБИ БУЉЕТИ ЗАМИНАВӢ

23. Буҷети заминавӣ танҳо хароҷотро дар бар мегирад, ки барои амалӣ намудани сиёсати давлатӣ дар доираи қонунгузори амалкунанда ва бо риояи талаботе, ки барои фаъолияти муассисаю ташкилотҳои буҷетӣ дар соли молиявӣ мушаххас муайян гардидаанд.

24. Буҷети заминавӣ аз хароҷоти буҷетие, ки сиёсати ҷориро инъикос менамояд ва пардохтҳои ҳатмие, ки аз солҳои гузашта бармеоянд, иборат мебошад. Уҳдадорихо метавонанд ду намуд шаванд: (1) уҳдадорихои қонунӣ – дар қонунгузорӣ пешбинишуда ва (2) уҳдадорихое, ки дар ҳолати ба имзо расонидани шартномаҳои зиёда аз як соли молиявиро фарогиранда, ба вучуд омадаанд.

25. Буҷети заминавӣ аз ҷониби Вазорати молия таҳия гардида, хароҷоти заминавии ҷорӣ ва асосиро аз рӯи соҳаҳо дар бар мегирад.

26. ТАМБ-ҳои пешбаранда ҳисоби хароҷоти ҷорӣ заминавии соҳаи дахлдор, аз ҷумла хароҷоти ҷамъбастии бучети маҳаллиро амалӣ намуда, дар муҳлатҳои муқарраргардида ба Вазорати молия пешниҳод менамоянд.

27. Ҷараёни таҳияи бучети заминавӣ аз рӯи соҳаҳо ҷорабиниҳои зеринро дар бар мегирад:

- таҳлили сиёсати соҳавӣ;
- маълумот оид ба ҳамаи намуди фаъолият;
- маълумот оид ба нишондиҳандаҳо ва индикаторҳои иҷрои ҳар як самти фаъолият;
- баҳодиҳии сатҳи заминавии хароҷот аз рӯи гурӯҳбандии бучетӣ (гурӯҳи дуюми ГВБ).

28. Вазорати молия дар якҷоягӣ бо Вазорати рушди иқтисод ва савдо баҳодиҳии хароҷоти заминавии сармоягузорию амалӣ менамояд. Дар ҳисоби бучети заминавӣ лоиҳаҳои амалкунандаи сармоягузорӣ ва иншоотҳои сармоягузорию давлатӣ, ки нисбати онҳо уҳдадориҳои ҳуқуқӣ (шартнома) вучуд доранд, дохил карда мешаванд.

29. Вазорати молия ба ТАМБ-ҳои пешбаранда нишондиҳандаҳои хароҷоти заминавии сармоягузорию аз рӯи ҳар соҳа пешниҳод менамояд.

30. ТАМБ-ҳои пешбаранда дар асоси маълумоти пешниҳодгардида, хароҷоти ҷорӣ дарпешистодаро барои иншоотҳое, ки ба истифода додани онҳо дар давраи миёнамуҳлат ба нақша гирифта шудааст, баҳогузорию менамоянд.

31. Ҳисоби хароҷоти заминавии бучетҳои маҳаллӣ аз рӯи соҳаҳо дар якҷоягӣ бо ТАМБ-ҳои пешбаранда ва МИМХД мутобиқи талаботи дастурамалҳои соҳавӣ ба роҳ монда мешавад.

32. Тартиби ҳисоб, шаклҳо ва талаботи асосӣ барои ҳисоби хароҷоти заминавӣ, аз ҷумла сармоягузорӣ, дар Замимаи №2 оварда шудааст.

1.Принсипҳои умумии муайянкунии хароҷоти заминавӣ:

➤ таҳияи ҳисобот дар асоси соли ҷорӣ, ки ҳамчун «соли заминавӣ» гирифта шуда, пешакӣ бо дарназардошти ҷорабиниҳои (хароҷоти) алоҳида ва истисноӣ тағйирёфта ё «замина»-и ҳисобҳо дурнамои охиринаи нишондиҳандаҳои бучетӣ (барои соли оянда) ба инобат гирифта мешавад;

➤ баҳисобгирии ҳамаи лоиҳаҳои сармоягузорию мавҷуда, ки дорои уҳдадориҳои ҳуқуқӣ мебошанд;

➤ муайян намудани алоқамандии хароҷоти асосӣ (сармоягузориҳо) бо хароҷоти ҷорӣ.

6. ДАРХОСТҲО БАРОИ МАБЛАҒГУЗОРИИ АФЗАЛИЯТҲОИ НАВ

33. Дархостҳо барои маблағгузори афзалиятҳои нав дар ҳолати мавҷуд будани ҳаҷми маблағи кофӣ, ки мумкин аст барои маблағгузори чорабиниҳои нав ва/ё васеъкунӣ чорабиниҳои татбиқшавандаи сиёсати давлатӣ равона гарданд, таҳия мегарданд.

34. Дархостҳо барои маблағгузори афзалиятҳои нав пешниҳоди маълумоти пурраю мушаххасро оид ба чорабиниҳои банақшагирифташудаи соҳа дар давраи миёнамуҳлат, ки дар давраи ҳозира маблағгузорӣ карда намешаванд ё қисман маблағгузорӣ мегарданд, пешбинӣ менамоянд.

35. Дархост метавонад чорабиниҳои нав ё ин, ки васеъ намудани доираи фаъолияти сиёсати амалишавандаро дар бар гирад.

36. ТАМБ-ҳои пешбаранда на зиёда аз 3 дархости калидии ташаббусҳои буҷетиро барои давраи миёнамуҳлат (2021-2023) ба Вазорати молия дар муҳлати муқарраргардида пешниҳод менамоянд.

37. Рӯйхати самтҳои нави пешниҳодгардида аз рӯи сатҳи афзалиятнокиашон тартиб дода мешавад.

38. Талаботи асосӣ барои пешниҳоди дархостҳо:

- мувофиқ бо афзалиятҳои калидии миллӣ, ки дар ҳуҷҷатҳои стратегии аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқгардида муайян шудаанд (Паёми солонаи Президенти ҚТ ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, стратегия ва барномаҳои милливу соҳавӣ қабулшуда);

- дархостҳо барои афзалиятҳои буҷетӣ бояд аз нуқтаи назари молиявӣ устувор буда, ба захираҳои пешбинишудаи буҷети давлатӣ мувофиқ бошанд. Дар натиҷа ҳаҷми ҳар як дархости самти нави маблағгузорӣ на бояд аз 5 фоизи ҳаҷми буҷети ТАМБ барои соли ҷорӣ зиёд бошад. Ҳаҷми умумии ҳамаи дархостҳои самтҳои нав дар соли молиявии дахлдори давраи миёнамуҳлат на бояд аз 15 фоизи ҳаҷми буҷети ТАМБ барои соли ҷорӣ зиёд бошад.

39. Дархостҳои афзалиятноки буҷетии вазоратҳое, ки ба меъёрҳои болозикр ҷавобгӯ нестанд, ҳамчун ғайриқобили қабул эътироф карда мешаванд ва минбаъд баррасӣ намешаванд.

40. Ҳангоми баррасии дархост Гурӯҳи кории байниидоравӣ буҷетии назди Вазорати молия имкониятҳои молиявии буҷетиро барои маблағгузори ташаббусҳои нав ба инобат мегирад.

41. Вазорати молия дархостҳои интиҳобгардидаро ба ТАМБ дар муҳлати муқарраргардида то баргузори муҳокимаи буҷетӣ пешниҳод менамояд.

42. ТАМБ-ҳои пешбаранда оид ба мавҷуд будани масъалаҳои ҳалталаб аз рӯи дархостҳои пешниҳодгардида, дар муҳлати муқарраргардида ба

Вазорати молия мактуб ирсол менамоянд, ки онҳо дар муҳокимаи бучетӣ баррасӣ мегарданд.

43. Қарор оид ба қабул ва пешниҳоди минбаъдаи номгӯи дархостҳои қабулшуда ба Комиссияи доимоамалкунандаи бучетии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Гурӯҳи кории байниидоравии бучетии назди Вазорати молия қабул карда мешавад.

44. Масъалаҳое, ки ҳалли худро дар сатҳи Гурӯҳи кории байниидоравии бучетии назди Вазорати молия наёфтанд, ба рӯзномаи ҷаласаи Комиссияи доимоамалкунандаи бучетии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, барои баррасии минбаъда ва қабули қарор ворид карда мешаванд.

45. Афзалиятҳои соҳавӣ дархостгардида аз ҷониби Комиссияи доимоамалкунандаи бучетии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

46. Тартиби ҳисоб, шакл ва талаботи асосӣ оид ба таҳияи дархостҳо барои ташаббусҳои нав дар замимаи №2 оварда шудааст.

7. ҲИСОБҲО ВА ТАҚСИМОТИ ҲАДДИ НИҲОИИ ХАРОҶОТ АЗ РӯИ СОҲАҲО

47. Ҳадди ниҳоии хароҷоти соҳаҳо дар асоси ҳисоби хароҷоти заминавии самтҳои асосии сиёсати хароҷоти давлатӣ, ки аз ҷониби ТАМБ-ҳои пешбаранда таҳия мегарданд, ташаккул меёбад.

48. Тақсими хароҷоти бучет аз рӯи соҳаҳо ва муайян намудани ҳадди ниҳоии он алоқаи байни марҳилаҳои якум ва дууми таҳияи бучет, яъне таҳияи лоиҳаҳои бучети солонро муайян менамояд.

49. Дар лоиҳаи самтҳои асосии сиёсати давлатии молиявӣ бучетӣ ва андозӣ хароҷот ба таври зайл нишон дода мешавад:

- нақшаҳои хароҷоти соҳавӣ (ҳадди ниҳоии хароҷот аз рӯи соҳа ва самтҳои сиёсати хароҷоти давлатӣ);
- тақсими маҷмӯи хароҷот аз рӯи категорияҳои асосии иқтисодӣ.

50. Ҳадди ниҳоии хароҷоти бучет дар асоси дурнамои макрофискалӣ ва дурнамои даромади бучети давлатӣ ташаккул ёфта, ҳамохангиро байни нишондиҳандаҳои бучети заминавӣ ва маблағи барои татбиқи лоиҳаҳои нави сармоягузори банақшагирифташуда дар бар мегирад.

51. Хароҷоти аз ҷониби Комиссияи доимоамалкунандаи бучетии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон маъқулдонисташуда, ҳадди ниҳой буда, ҳаҷми умумии захираҳои молиявиро барои ҳар як соҳа муқаррар менамояд.

52. Ҳадди ниҳоии хароҷот аз рӯи соҳаҳо, ки аз ҷониби Комиссияи доимоамалкунандаи бучетии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон маъқул

дониста шудааст, ба ТАМБ-ҳои пешбаранда (дар ҷадвали №1 нишондодашуда) дар муҳлататҳои муқарраргардидаи нақшаи тақвими бучетӣ пешниҳод карда мешавад.

53. ТАМБ-ҳои пешбаранда ҳадди ниҳии хароҷоти пешниҳодкардаро аз рӯи дигар ТАМБ дар доираи ҳаҷми самти дахлдори сиёсати хароҷоти давлатӣ тақсим менамоянд.

8. МУҲОКИМАИ БУЌЕТӢ

54. Дар оғози раванди бучетӣ дар назди Вазорати молия Гурӯҳи кории байниидоравии бучетӣ таъсис дода мешавад, ки онро яке аз муовинони вазири молия роҳбарӣ менамояд.

55. Ҳайати Гурӯҳи кории байниидоравии бучетии назди Вазорати молия аз муовинони вазири (сардори) вазорату идораҳои пешбаранда, ки масъалаҳои банақшагирӣ ва бучетикунониро сарпарастӣ менамоянд, иборат мебошад.

56. Дар чараёни марҳилаи якуми таҳияи лоиҳаи бучет дар муҳлатҳои муқарраргардида Вазорати молия муҳокимаи бучетиро оид ба баррасии дархостҳои БМХД ташкил менамояд.

57. Дар чараёни муҳокимаи бучетӣ, ТАМБ-ҳои пешбаранда ба Гурӯҳи кории байниидоравии бучетии назди Вазорати молия дархостҳои маблағгузории стратегияи хароҷоти миёнамуҳлатро пешниҳод менамоянд, аз ҷумла:

- бучети заминавӣ;
- пешниҳод оид ба афзалиятҳои нав (бо дарназардошти лоиҳаҳои нави сармоягузорӣ);

58. Қарори Гурӯҳи корӣ оид ба дархостҳо барои маблағгузории афзалиятҳои нав дар сутуни дахлдори ҷадвалҳои ҷамъбасти (шакли 2.6) инъикос гардида, бо Протоколи ҷаласаи Гурӯҳи кории байниидоравии бучетии назди Вазорати молия муқаррар карда мешавад.

59. Вазорати молия лоиҳаи ҳадди ниҳии хароҷоти соҳаро ба Гурӯҳи кории байниидоравии бучетӣ пешниҳод менамояд.

60. Ҳадди ниҳии хароҷоти пешакӣ, аз ҷумла номгӯи дархостҳои интихобшудаи самтҳои нав дар муҳлати муқарраргардида ба ТАМБ-ҳои пешбаранда пешниҳод карда мешавад.

61. Дар муҳлати муқарраргардида ТАМБ-ҳои пешбаранда номгӯи масъалаҳои ҷалталабро ба Вазорати молия барои баррасии минбаъда дар муҳокимаи бучетӣ пешниҳод менамоянд.

62. ТАМБ-ҳои пешбарандаро дар муҳокимаи бучетӣ муовини вазир ва сардори сохтори дахлдор муаррифӣ менамоянд.

Замимаи №1: Тамоюли рушди макроиқтисодӣ ва ҷорҷӯбаи (рамка) макрофискалӣ

Ҷадвали 1: ЧММ - Ҳисобҳои баҳши давлатӣ

(Тоҷикистон, бо млн. сомонӣ)

		<i>Пайвас- шавӣ</i> ²	ичроиш			дурнамо			
			2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1	Даромади умумӣ ва грантҳо								
1.2	Андозҳои мустақим	4.9							
1.3	Андозҳои ғайримустақим	5.10							
1.4	Дигар андозҳо	4.9							
1.5	Воридоти ғайриандозӣ	4.10							
1.6	Грантҳои расмӣ	3.9							
1.7	Хароҷоти умумӣ (гурӯҳбандии иқтисодии бучетӣ)								
1.8	Хароҷоти ҷорӣ								
1.9	Моли хизматрасониҳо	5.2							
1.10	Музди меҳнат								
1.11	Хароҷоти амалиётӣ								
1.12	Пардохтҳои ғоизӣ								
1.13	Пардохтҳои ғоизии дохилӣ								
1.14	Пардохтҳои ғоизии хориҷӣ	3.8							
1.15	Трансфертҳо ба баҳши хусусӣ	4.4							
1.16	Субсидияҳо	5.11							
1.17	Хароҷоти асосӣ	5.4							
1.18	Сармоягузори давлатӣ ва қарздиҳии соф								
1.19	Тавозуни умумӣ								
1.20	Маблағгузорӣ								
1.21	Хусусигардонӣ								
1.22	Қарзи дохилии соф	2.15							
1.23	Қарзи берунии соф	3.15							
Гурӯҳбандии вазифавии бюджетӣ									
			2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Хароҷоти умумӣ ³								
1	Мақомоти ҳокимият ва идораи давлатӣ								
2	Мудофиа								
3	Мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва тартиботи ҳуқуқӣ								
4	Маориф								
5	Тандурустӣ								
6	Сугуртаи иҷтимоӣ ва ҳифзи иҷтимоӣ								
7	Ҳоҷагии манзилию коммуналӣ, муҳити зист ва ҳоҷагии ҷангал								
8	Фарҳанг ва варзиш								
9	Комплекси сӯзишворию энергетикӣ								
10	Кишоварзӣ, моҳидорӣ ва шикор								
11	Саноат ва сохтмон								
12	Нақлиёт ва коммуникатсия								
13	Ҷаъолияти дигари иқтисодӣ ва хизматрасониҳо								
14	Хароҷоти дигар								

² Сутуни мазкур алокаи мутақобилаи байни баҳшҳоро шарҳ медиҳад. Масалан, 4.9 дар сатри 1.2 маънои онро дорад, ки ин сатр бо сатри 4.9 алоқа дорад ва баръакс.

³ Хароҷоти умумӣ аз рӯи гурӯҳбандии иқтисодии бюджет бояд ба хароҷоти умумии гурӯҳбандии вазифавии бюджет баробар бошад.

Ҷадвали 2: ЧММ – Ҳисобҳои пулӣ
(Тоҷикистон, бо млн. сомонӣ)

			ичроиш			дурнамо			
			2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
2.1	Дорониҳои хориҷии ҳолис								
2.2	Захираҳои расмӣ								
2.3	Дигар уҳдадориҳои хориҷӣ, соф								
2.4	Дорониҳои дохилӣ								
2.5	Қарзҳо ба баҳши давлатӣ, соф								
2.6	Қарзҳо барои баҳши хусусӣ								
2.7	Пул (М2)								
2.8	Пули нақд дар муомилот								
2.9	Депозитҳо ва амонатҳои дархостӣ								
2.10	Пойгоҳи пулӣ								

(Ҳисобҳои пулӣ – тағйирёбӣ, бо миллион сомонӣ)

			ичроиш			дурнамо			
			2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
		<i>Пайвас-шавӣ</i>							
2.11	Дорониҳои хориҷии ҳолис								
2.12	Захираҳои расмӣ								
2.13	Дигар уҳдадориҳои хориҷӣ, соф								
2.14	Дорониҳои дохилӣ								
2.15	Қарзҳо ба баҳши давлатӣ, соф	1.22							
2.16	Қарзҳо барои баҳши хусусӣ								
2.17	Пул (М2)								
2.18	Пули нақд дар муомилот	4.15							
2.19	Депозитҳо ва амонатҳои дархостӣ	4.14							
2.20	Пойгоҳи пулӣ								

Ҷадвали 3: ЧММ - Ҳисобҳои баҳши хориҷӣ
(Тоҷикистон, бо млн сомонӣ)

			ичроиш			дурнамо			
			2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
		<i>Пайвас-шавӣ</i>							
3.1	Тавозуни ҳисобҳои ҷорӣ								
3.3	Тавозуни савдо								
3.4	Содироти мол ва хизматрасонӣ	5.6							
3.5	Воридоти мол ва хизматрасонӣ	5.7							
3.6	Тавозуни даромад ва интиқолҳо (трансфертҳо)								
3.7	Даромади омили хусусӣ	4.7							
3.8	Пардохти давлатӣ аз рӯи фоизҳо	1.14							
3.9	Грантҳо	1.6							
3.10	Тавозун оид ба трансфертҳо (соф)	4.6							
3.11	Ҳисобҳои молиявӣ ва сармоягузорӣ								
3.12	Сармоягузориҳои мустақими хориҷӣ	4.19							
3.13	Дигар манбаъҳои маблағгузориҳои хусусии берунӣ	4.21							
3.14	Маблағгузориҳои берунаи бонкӣ								
3.15	Маблағгузориҳои давлатии беруна	1.23							
3.16	Тавозуни ҷамъбасти								
3.17	Тағйирёбӣ дар захираҳо (- = афзоиш)								

Чадвали 4: ЧММ - Ҳисобҳои баҳши хусусӣ (Тоҷикистон, бо млн сомонӣ)									
			факт			прогноз			
		Пайвас- шавӣ	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
4.1	Даромади дарихтиёрбуда (Располагаемый)								
4.2	Даромад								
4.3	Арзиши иловашуда		5.9						
4.4	Трансфертҳои давлатӣ		1.15						
4.5	Ғоида ва зарари баҳши бонкӣ								
4.6	Трансфертҳо аз хориҷа		3.10						
4.7	Даромади омилҳои софи берунӣ		3.7						
4.8	тарҳи андозҳо ва даромадҳои ғайриандозӣ								
4.9	Андозҳои мустақим		1.2+1.4						
4.10	Даромадҳои ғайриандозӣ		1.5						
4.11	Истеъмоли хусусӣ		5.3						
4.12	Сармоягузориҳои ғайримолиявии хусусӣ		5.5						
4.13	Тағйирёбии дороиҳои молиявӣ								
4.14	Тағйирёбии пули нақд бо асъори хориҷӣ		2.19						
4.15	Тағйирёбии пасандозҳои бонкӣ		2.18						
4.16	Тавозуни ҷамъбасти								
4.17	Маблағгузорӣ								
4.18	Хусусигардонӣ								
4.19	Сармоягузориҳои мустақими хориҷӣ		3.12						
4.20	Қарзҳои дохилӣ								
4.21	Қарзҳои хориҷӣ		3.13						

Чадвали 5: ЧММ – Ҳисобҳои миллӣ (Тоҷикистон, бо млн сомонӣ)									
			факт			прогноз			
		Пайвас- шавӣ	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
5.1	Маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ								
5.2	Талаботи баҳши давлатӣ		1.9						
5.3	Талаботи баҳши хусусӣ		4.11						
5.4	Сармоягузориҳои давлатӣ		1.17						
5.5	Сармоягузориҳои хусусӣ		4.12						
5.6	Содироти мол ва хизматрасонӣ		3.4						
5.7	Воридоти мол ва хизматрасонӣ		3.5						
5.8	Маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ								
5.9	Арзиши иловашуда		4.3						
5.10	Андозҳои ғайримустақим		1.3						
5.11	- субсидияҳо		1.16						
	ММД бо нархҳои соли 2010								
	Арзиши иловашуда бо нархҳои соли 2010								
	Дефлятор ММД (2010=100)								
	Пасандозҳои хусусӣ (бо % нисбат ба ММД)								
	Пасандозҳои давлатӣ (бо% нисбат ба ММД)								
	Тавозуни ҳисобҳои ҷорӣ (бо% нисбат ба ММД)								
	Дар муқоиса бо соли қаблӣ (бо %)								
	ММД бо нархҳои соли 2010								
	Арзиши иловашуда бо нархҳои соли 2010								
	Дефлятор ММД								

Дигар нишондиҳандаҳо

Фасли мазкур аз ҷониби Вазорати молия якҷоя бо Вазорати рушди иқтисод ва савдо, Бонки миллии Тоҷикистон, Кумитаи андоз, Хадамоти гумрук ва Агентии омор то муҳлати муқарраргардида (ҷадвали №1) таҳия мегардад. Аз бас ки оғози чараёни таҳияи лоиҳаи самтҳои асосии сиёсати давлатии буҷету андоз баҳодиҳии рушди макроиқтисодӣ ва параметрҳои асосии буҷет барои давраи миёнамуҳлат мебошад, ки асосҳои сиёсати макрофискалиро дар давраи банақшагирӣ муайян менамоянд, дар ин фасл таҳлили рушди иқтисодии як ду соли охир, баҳодиҳии иҷрои нишондиҳандаҳои банақшагирифташуда аз рӯи параметрҳои асосии рушди макроиқтисодӣ дар як соли пеш аз соли банақшагирӣ гузаронида мешавад (ҷадвали 1.1 ва 1.2).

Дар асоси баҳодиҳии дурнамои нишондиҳандаҳои асосӣ ҳисоби тағйирёбии нарх ва тарофаҳо амалӣ карда мешавад (ҷадвали 1.3). Индекси тағйирёбии параметрҳои арзишӣ аз рӯи гурӯҳбандии иқтисодии буҷетӣ (харидаи молҳо ва хизматрасониҳо, тарофаҳои нерӯи барқ, таъминоти гармӣ, хароҷоти коммуналӣ ва ғайраҳо) то 15 марти соли 2020 пешниҳод мегардад.

Шакли 1. Нишондиҳандаҳои дурнамои рушди иҷтимоӣ-иқтисодӣ							
Ҷадвали 1.1. Нишондиҳандаҳои иқтисодӣ							
Нишондиҳандаҳо	Воҳиди ченак	Иҷроиш		(тасдиқ шуда)	Дурнамо		
		2018	2019		2021	2022	2023
Ҳаҷми умумии маҳсулоти саноатӣ	млн.сомонӣ						
суръати афзоиш	%						
Ҳаҷми умумии маҳсулоти кишоварзӣ	млн.сомонӣ						
суръати афзоиш	%						
Ҳаҷми умумии сармоягузорӣ	млн.сомонӣ						
суръати афзоиш	%						
Сармоягузориҳои давлатӣ	млн.сомонӣ						
Боркашонӣ	млн.сомонӣ						
суръати афзоиш	%						
Мусофиркашонӣ бо нақлиёти ҷамъиятӣ	млн.сомонӣ						
суръати афзоиш	%						
Гардиши савдои чакана	млн.сомонӣ						
суръати афзоиш	%						
Хизматрасони пулакӣ ба аҳоли	млн.сомонӣ						
суръати афзоиш	%						
Ҳаҷми умумии фонди манзил	млн. кв.м						
шаҳрӣ	млн кв.м						
деҳот	млн кв.м						
Индекси нархҳо дар хизматрасониҳои коммуналӣ	%						
Индекси нарх дар хизматрасониҳои алоқа	%						
<i>Дар ҳолати зарурӣ сатр илова карда шавад</i>							

Ҷадвали 1.2 Аҳоли ва бозори меҳнат							
Нишондиҳандаҳо	Воҳиди ченак	ичроиш		(тасдиқ шуда)	Дурнамо		
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Шумораи аҳолии доимӣ, аз ҷумла	ҳазор нафар						
шаҳрӣ	ҳазор нафар						
деҳот	ҳазор нафар						
Шуғли аҳоли	ҳазор нафар						
Шумораи кормандон аз ҳисоби шаҳрвандони хориҷӣ	ҳазор нафар						
Шумораи нафақахӯрон	ҳазор нафар						
Музди миёнаи меҳнат дар минтақа	сомонӣ						
<i>Дар ҳолати зарурӣ сатр илова карда шавад.</i>							

Ҷадвали 1.3. Индексҳои умумии тағйирёбии нарх*			
Моддаҳо ва рамзҳои ГИБ	Дурнамо		
	с. 2021	с. 2022	с. 2023
Музди меҳнати кормандон ва маблағчудокунӣ ба эҳтиёҷоти ичтимоӣ (21)	х%	х%	х%
Харидории таҷҳизот ва хизматрасониҳо (221), ба истиснои пардохти хизматрасониҳои коммуналӣ	х%	х%	х%
Пардохт барои хизматрасониҳои коммуналӣ (2217)	х%	х%	х%
Амалиётҳо бо активҳои ғайримолиявӣ (281)	х%	х%	х%

*Ҷадвал аз ҷониби Вазорати молия пур карда шуда, ба ТАМБ-ҳои пешбаранда пешниҳод
карда мешавад.*

Тартиби таҳияи дурнамои даромади бучети давлатӣ

Дурнамои даромади бучети давлатӣ тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», Кодексҳои андоз ва гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба бучет», «Дастури методӣ оид ба пешгӯии воридоти даромадҳои давлатӣ» ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ муайян карда мешавад.

Ҳангоми ҳисоби нишондиҳандаҳои молиявӣ аз рӯи соҳаҳо ва корхонаҳо бояд вобастагии онҳо бо ҳаҷми умумии истеҳсоли мол ва хизматрасонӣ, ки дар баҳодиҳии дурнамоии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2023 оварда шудаанд, ба инобат гирифта шаванд. Инчунин ҳангоми таҳияи дурнамои нишондиҳандаҳои бучети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағҳои пешниҳоднамудаи имтиёзҳои гумрукӣ ва андозӣ, ки аз тарафи Хадамоти гумрук ва Кумитаи андоз ва ҳаҷми маблағи бақияпулиҳои андоз бо номгӯи андозҳо дар соли қорӣ ба инобат гирифта мешавад.

Ҳангоми таҳияи дурнамои нишондиҳандаҳои буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд афзоиши нишондиҳандаҳои асосии макроиқисодӣ, ҷамъовариҳои даромади буҷети давлатӣ дар соли ҷорӣ ва қисми бақияпулиҳои ба буҷет воридшаванда ба инобат гирифта шаванд.

Андозсупорандагон ва агентҳои андоз (ба истиснои андозсупорандагоне, ки тибқи патент фаъолият мекунанд), инчунин вазоратҳо, идораҳо, корхонаҳо, ассотсиатсияҳо ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ҳангоми таҳияи лоиҳаҳои буҷети дахлдор барои солҳои 2021-2023 бояд аз рӯи талаботи қонунгузориҳои андозу буҷети соли ҷорӣ ва дастури методӣ оид ба «Дурнамои воридоти даромадҳои давлатӣ» амал намоянд.

Дурнамои даромадҳои буҷети давлатӣ барои давраи миёнамуҳлат, бо дарназардошти замимаи асосноккуниҳо ва тавзеҳот оид ба тафовуди он нисбат ба буҷетӣ соли 2020 пешниҳод карда мешавад.

Дурнамои даромади буҷети давлатӣ тибқи гурӯҳбандии даромади буҷет аз рӯи манбаъҳои воридот дар муҳлатҳои муқарраргардида омода карда мешавад. (Ҷадвали 1.4)

Ҷадвали 1.4. Дурнамои даромадҳо Дурнамои воридотҳои андозӣ ва ғайриандозӣ							
Номгӯи мақомот							
Рақами мақомот							
Рақам	Номгӯи даромад	Иҷроии дар соли 2019	Нақша дар соли 2020	Баҳодиҳӣ дар соли 2021	Лоиҳа 2021	Дурнамо	
						2022	2023

Замимаи № 2. Дархости маблағгузориҳои стратегияи миёнамуҳлати хароҷоти соҳа

Шакли 2. Дархост барои маблағгузориҳои стратегияи миёнамуҳлати хароҷот
ТАМБ
Бахш/соҳа
Санаи тасдиқ ва имзо
1. Стратегияи бахш ва самтҳои асосӣ
<p><i>Стратегияи дар бахш истифодашаванда шарҳ дода шавад (нақшаи стратегӣ, иртибот бо Стратегияи рушди миллӣ ва Стратегияи миёнамуҳлати камбизоатӣ (ССБ), ва шарҳи қадимҳои асосӣ (дар бахш))*</i> Сיעсати давлатӣ нисбат ба соҳа чиро дар бар мегирад ва дар оянда чӣ гуна тағйирот пешбинӣ карда мешавад? Шарҳ додани вазъи кунунӣ, арзёбии самтҳои рушди бахш аз нигоҳи барномаҳои миллии стратегӣ. Нишон додани вазифаҳои дар назди бахш истода мутобиқи санадҳои стратегии ҳукумат. Муаррифӣ кардани барномаҳои буҷетии дар соҳа амалишаванда. Шарҳ додани самтҳои асосии сיעсати давлат дар бахш: Мақсад ва натиҷаҳои интизорӣ аз амалисозии</p>

стратегия кадомҳоянд? Алоқаи мутақобила бо стратегияҳои миллӣ чӣ гуна аст? Кадом нишондиҳандаҳои захираҳо ва натиҷаҳои мустақим амалисозии сиёсати давлатиро дар баҳи (тадбирҳо) тавсиф мекунанд? Дар тӯли 1 сол чӣ тағйир ёфтааст? (ҷадвал, графикҳои нишондиҳандаи динамика)					
2. Заминаи ҳуқуқӣ ва принсипҳои роҳбарикунандаи сиёсати давлат дар соҳа					
3. Ҷамъбаст ва натиҷаҳои ҷашмдошт					
Нишондиҳандаи муҳимтари миқдорӣ ва сифатии натиҷаҳо дар дурнамои миёнамуҳлат муайян карда шавад					
4. Тахминҳо ва асосноккуниҳо					
Шарҳ додани тахминҳое, ки барои арзёбии хароҷоти заминавӣ интиҳоб гардидаанд. Нисбат ба зербарнома чӣ гуна меёриҳо (меёриҳои истифодаи захираҳо ё ноилшавии натиҷаҳо) вучуд доранд? Асоси танзими ҳуқуқии барнома чӣ гуна аст? Дар тӯли як сол чӣ тағйир ёфтааст?					
Шакли 2.1. Хароҷоти заминавӣ					
	2019 (воқеият)	2020 (нақша)	Хароҷоти заминавӣ		
			2021	2022	2023
1	2	3	4	5	6
МАБЛАҒИ УМУМӢ					
Ҳамагӣ тибқи барнома					
зербарномаи					
зербарномаи					
зербарномаи					
<i>Аз рӯи зарурат сатр илова карда шавад</i>					
Ҳамагӣ тибқи барнома					
зербарномаи					
зербарномаи					
зербарномаи					
<i>Аз рӯи зарурат сатр илова карда шавад</i>					
Шакли 2.2. Муайян кардани хароҷоти заминавӣ тибқи зербарнома/функсия					
1. Шарҳи муфассали барномаҳо/зербарномаҳо					
Бахш					
Зербахш					
Функсия					
Шарҳ					
ТАМБ (Вилоят / Ноҳия)					
Рӯйхати гирандагони маблағҳои бучетӣ					
Заминаи ҳуқуқии стратегӣ ва меёри					
Асосноккунии пешгӯӣ ва тахминҳои дигар					
2. Омилҳои хароҷот, меёриҳои миқдорӣ, нишондиҳандаҳои захираҳои натиҷаҳои					

муствақим					
Ном	Нишондиҳандаҳо				
	2019 (воқеият)	2020 (нақша)	пешгӯӣ		
			2021	2022	2023
I	2	3	4	5	6
Индикаторҳои натиҷаҳои муствақим, индикаторҳои захираҳо, омилҳои харҷ ва меъёрҳо					
Индикатори 1					
Индикатори 2					
Индикатори 3					
Дар сурати лозима сатр илова карда шавад					
3. Тағйирёбии нарх ва ҳаҷмҳои хароҷот (бинобар тағйирёбии истеъмоли захираҳо ё расонидани хизматрасониҳои давлатӣ)					
Наименование	Нишондиҳандаҳо				
	2019 (воқеият)	2020 (нақша)	пешгӯӣ		
			2021	2022	2023
Тағйирёбии нархҳо (маълумоти Вазорати молияи ҶТ)					
21 Пардохти музди меҳнати кормандон ва маблағчудокуниҳои андозӣ*			%	%	%
22 Хароҷот барои мол ва хизматрасониҳо			%	%	%
24 Хароҷот барои пардохти кӯмакҳои молиявӣ (субсидияҳо)			%	%	%
27 Хароҷоти дигар			%	%	%
28 Амалиётҳо ба дороиҳо ва уҳдадорӣҳо			%	%	%
Дар сурати лозима сатр илова карда шавад			%	%	%
Тағйирёбии ҳаҷмҳо					
21 Пардохти музди меҳнати кормандон ва маблағчудокуниҳои андозӣ *			%	%	%
22 Хароҷот барои мол ва хизматрасониҳо			%	%	%
24 Хароҷот барои пардохти кӯмакҳои молиявӣ			%	%	%
27 Хароҷоти дигар			%	%	%
28 Амалиётҳо ба дороиҳо ва уҳдадорӣҳо			%	%	%
Дар сурати лозима сатр илова карда шавад			%	%	%
4. Ҳисобкунии хароҷоти заминавӣ					

Хароҷоти заминавӣ (ҳазор сомонӣ)	2019 (воқеият)	2020 (нақша)	пешгӯӣ		
			2021	2022	2023
1	2	3	4	5	6
Ҳамагӣ					
Аз ҷумла аз рӯи гурӯҳҳои гурӯҳбандии иқтисодии буҷет:					
21 Пардохти музди меҳнати кормандон ва маблағчудокунӣ ба эҳтиёҷоти иҷтимоӣ					
22 Харочот барои мол ва хизматрасониҳо					
24 Харочот барои пардохти кӯмакҳои молиявӣ					
27 Хароҷоти дигар					
28 Амалиётҳо ба дороиҳо ва ухдадориҳо					
<i>Дар сурати лозима сатр илова карда шавад</i>					
5. Хароҷоти заминавӣ мутобиқи гурӯҳбандии иқтисодӣ					
Ҳамагӣ					
Аз ҷумла аз рӯи гурӯҳҳои гурӯҳбандии иқтисодии буҷет:					
21 Пардохти музди меҳнати кормандон ва мблағчудокунӣҳои андозӣ*					
22 Харочот барои мол ва хизматрасониҳо					
24 Харочот барои пардохти кӯмакҳои молиявӣ					
27 Хароҷоти дигар					
28 Амалиётҳо ба дороиҳо ва ухдадориҳо					
<i>Дар сурати лозима сатр илова карда шавад</i>					

Шакли 2.3. Харочоти миёнамухлати заминавӣ барои лоиҳаҳои амалкунандаи Барномаи сармоягузориҳои давлатӣ (БСД), Лоиҳаҳои сармоягузориҳои асосии марказонидушуда (ЛСАМ)							
Бахш							
ТАМБ							
<i>Бахш / Номи лоиҳа</i>	<i>Коди лоиҳа</i>	<i>Санаи оғоз ва итмом</i>	<i>Ҳамагӣ хароҷот аз рӯи сармоягузориҳ ои асосии лоиҳа*</i>	<i>Бучети тасдиқ шуда соли 2020</i>	<i>Ҳамагӣ хароҷот аз рӯи сармоягузориҳои асосӣ (ҳамаи сарчашмаҳо)</i>		
					2021	2022	2023
	1	2	3	4	5	6	7
Лоиҳаҳои сармоягузорӣ							
<i>Ҳамагӣ дар бахш</i>							
Лоиҳаи 1							
Лоиҳаи 2							
Лоиҳаи 2							
...							
...							
Иншоотҳои сармоягузориҳои давлатӣ							
<i>Ҳамагӣ дар бахш</i>							
Иншооти 1							
Иншооти 2							
Иншооти 3							
...							
...							

Ҳамаи хароҷот бо ҳазор сомонӣ нишон дода шудааст

Шакли 2.4. Харочоти миёнамуҳлати заминавӣ барои лоиҳаҳои сармоягузори амалкунанда

Маълумоти асосӣ

[illegible]

Тақсимоти хароҷоти лоиҳаи сармоягузорӣ мутобиқи сарчашмаҳои маблағгузорӣ

[illegible]

Шакли 2.5. Харочоти миёнамуҳлати заминавӣ барои иншоотҳои сармоягузори амалкунандаи давлатӣ																	
Бахш / Номи объект	Коди объект	Санаи оғоз ва итмом	Арзиши умумии объект [⌘]	% азхуди қуний [⌘]	Бучети тасдиқшуда барои соли 2019	Ҳамагӣ хароҷот аз рӯи сармоягузориҳои асосӣ (ҳамаи сарчашмаҳо)*			Бучети давлатӣ *			Маблағҳои ғайрибучетӣ*			Хароҷоти лозимии қорӣ аз бучети давлатӣ ***		
						2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
	1	2	3	4	5	6 (9+12)	7 (10+13)	8 (11+14)	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Бахши 1																	
Ҳамагӣ дар бахш																	
Иншооти 1																	
Иншооти 2																	
Иншооти 3																	
Бахши 2																	
Ҳамагӣ дар бахш																	
Иншооти 1																	
Иншооти 2																	
Иншооти 3																	

Дар асл иҷрои молиявии лоиҳа ба санаи 31/12/2019 (дар муқоиса бо бучети умумии лоиҳа)

***Ҳамаи хароҷоти дигарро дар бар мегирад, ба истиснои сармоягузориҳои давлатие, ки аз бучет барои баҳрабардорӣ ва нигоҳдории дорониҳои тавассути сармоягузорӣ бавучудода талаб карда мешавад.

Ин хароҷоти қорӣ бояд дар дархости бучети вазоратҳои соҳавӣ (линиявӣ) низ, ки ба Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод мегарданд, дарҷ карда шаванд.

Шаклҳои 2.4 ва 2.5 маълумоти умумиро дар бораи хароҷоти заминавии лоиҳаҳо ва объектиҳои сармоягузориҳои давлатӣ дар бар мегиранд. Шакли 2.3 дар асоси шаклҳои дар боло зикргардида таҳия мегардад ва ба Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ТАМБ соҳавӣ барои ҳисобкунии минбаъдаи хароҷоти зарурии қорӣ барои баҳрабардории объектиҳо дар оянд ирсол карда мешавад.

Шакли 2.6. Ташаббусҳои нави бучетӣ					
ТАМБ соҳавӣ					
Бахш				Сана ва имзои роҳбар (Вазир)	
Ҳаҷми хароҷот аз рӯи ташаббусҳои нав (ҳазор сомонӣ)				Гурӯҳи қорӣ байниидоравӣ бучетӣ дар назди Вазорати молияи ҚТ (мувофиқа карда шуд/рад карда шуд	Эзоҳ
	2021	2022	2023		
МАБЛАҒИ УМУМӢ					
Ташаббуси 1					
Ташаббуси 2					
Ташаббуси 3					
Сана ва имзои раиси Гурӯҳи қорӣ байниидоравӣ бучетии Вазорати молия					

*Шакли 2.7. Дархост барои маблағгузори ташаббуси нав			Гурӯҳи қорӣ байниидоравӣ буҷетӣ дар назди Вазорати молияи ҚТ (мувофиқа карда шуд/рад карда шуд	Эзоҳ
Бахш				
Вазорати соҳавӣ пешбар				
Дархост барои самтҳои нави сиёсат				
Номи афзалият				
Мақсади ташаббуси нави афзалиятнок				
Ҷамъбасти мақсаднок (миқдорӣ) ва натиҷаҳо				
Шарҳи муфассали ташаббуси афзалиятнок				

Ишораҳо ба Стратегияи миллии рушд /Стратегияи миёнамуҳлати камбизоатӣ (ССБ) / Паёми Президенти ҚТ (ба фасли/бахши мушаххас)					
Ишора ба стратегияи соҳавӣ (ба фасл/бахши мушаххас)					
Харочот барои гурӯҳбандии иқтисодӣ (ҳазор сомонӣ)					
Гурӯҳбандии иқтисодии буҷет	2021	2022	2023		
Ҳамагӣ					
<i>аз ҷумла</i>					
Пардохти музди меҳнат ва маблағчудокуни ба иҳтиёҷоти иҷтимоӣ (21)					
Харочот барои мол ва хизматрасониҳо (22), <i>ҒАЙР АЗ ХАРОҶОТИ ХУСУСИЯТИ САРМОЯГУЗОРИДОШТА</i>					
Харочот барои пардохти кӯмакҳои молиявӣ(субсидияҳо) (24)					
Маблағҳои сармоягузорӣ, <i>аз ҷумла,</i>					
Хароҷоти асосӣ (28)					
Хароҷоти хусусияти сармоягузориюшта аз рӯи гурӯҳҳои дигари моддаҳои Гурӯҳбандии иқтисодии буҷет (22)					
<i>Дар сурати лозимӣ сатр илова карда шаванд</i>					
Қарори Гурӯҳи кории байниидоравии буҷетии Вазорати молия (мувофиқа карда шуд/рад карда шуд)					
Сана ва имзои раиси Гурӯҳи кории байниидоравии буҷетии назди Вазорати молия					

Барои ҳар як ташаббуси пешниҳодшаванда шаклҳои ҷудогонаи 2.7 бояд пешниҳод карда шаванд.

Лоиҳаҳои сармоягузори нав бояд ба Вазорати рушди иқтисод ва савдо дар чараёни таҳияи Барномаи сармоягузори давлатӣ (БСД) пешниҳод карда шаванд. Минбаъд ҳангоми таҳияи нишондиҳандаҳои сармоягузори давлатӣ, Вазорати рушди иқтисод ва савдо “Номгӯи кӯтоҳ”-ро аз рӯи лоиҳаҳои сармоягузори нав таҳия менамояд, ки аз рӯи дараҷаи афзалиятнокиашон ба тартиб дароварда шудаанд. (Шакли 2.8 ва 2.9)

Лоиҳаҳои сармоягузорӣ бояд пай дар пай, аз рӯи дараҷаи муҳимият ва аҳамияти лоиҳаҳои алоҳида барои рушди иҷтимоию иқтисодии ҷумҳурӣ ба тартиб дароварда шаванд.

Дар чараёни баҳодиҳӣ ва афзалиятнокунонии лоиҳаи сармоягузорӣ Вазорати рушди иқтисод ва савдо бояд ба инобат гирад:

- Мувофи қатъ бо афзалиятҳои миллӣ, ки дар ҳуҷҷатҳои стратегии калидӣ муайян шудаанд (Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва барномаҳои миллию соҳавӣ)
- Натиҷаҳои молиявии дарназардошташуда аз лоиҳа (меъёри даромаднокии дохилӣ ва даромади софӣ дисконтӣ);
- Арзиши дарназардошташуда ва манфиат аз лоиҳа (ки ба рушди иҷтимоӣ-иқтисодии давлат аҳамияти муҳим дорад);
- Сатҳи омодагии лоиҳа (заминаи қонунгузорӣ ва институтсионалӣ, асосноккунии техникӣ-иқтисодӣ ва агар муҳим бошад, баҳодиҳии таъсир ба муҳити зист ва ҳоказо) ва имконияти потенсиалии ҷорӣ намудани лоиҳа бе ба таъхир мондан дар давраи банақшагирифташуда.

Бо мақсади беҳтар гардонидани чараёни қабули қарори Ҳукумат ва интихоби лоиҳаҳои сармоягузорӣ дорои аҳамияти баланди афзалиятнокӣ, лоиҳаҳои афзалиятнокӣ нав бояд аз ҷониби Вазорати рушди иқтисод ва савдо ба ду категория А ва Б ғурӯҳбандӣ карда шаванд.

Ба категорияи А (категорияи лоиҳаҳои сармоягузори муҳимтарини афзалиятнок) лоиҳаҳое ворид карда мешаванд, ки ба талаботҳои зерин ҷавобгӯ бошанд.

- лоиҳа ба афзалиятҳое, ки дар ҳуҷҷатҳои стратегии давлат инъикос ёфтаанд, ҷавобгӯ мебошад (Паёми солони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва барномаҳои миллию соҳавӣ).
- ҳисоби даромаднокии лоиҳа гузаронида шудаанд (ба монанди меъёри дохилии даромаднокӣ, ғоидаи софӣ дисконтӣ ва ғайраҳо);
- ҳисоби хароҷот ва даромади лоиҳа амалӣ шудааст (аз нуқтаи назари муҳимият барои рушди иҷтимоӣ-иқтисодии давлат);
- манфиати дарназардошташудаи лоиҳа барои ҷамъият, ки бояд нисбат ба лоиҳаҳои сармоягузори категорияи Б бештар бошад.

Лоиҳаҳои боқимонда бояд ба категорияи Б дохил карда шаванд, ки он низ лоиҳаҳои аҳамияти баландро дарбар мегирад, ин лоиҳаҳо новобаста ба он ки ба меъёрҳои категорияи А мувофиқат намеkunанд, лекин аз ҷониби Вазорати рушди иқтисод ва савдо барои тасдиқ ҳамчун афзалияти буҷетӣ пешниҳод шудаанд.

Шакли 2.8. Харочоти миёнамухлати лоиҳаҳои нави афзалиятнок сармоягузорӣ

Афзалиятноки*	Номи лоиҳа	Коди лоиҳа	Санаи оғоз ва итмом	Ҳамагӣ хароҷот аз рӯи сармоягузориҳои капиталии лоиҳа*	Ҳамагӣ хароҷоти сармоягузориҳои капиталии (ҳамаи сарчашмаҳо)*			Бучети давлатӣ*			Сармоягузориҳои берунӣ						Маблағҳои ғайрибучетӣ**			Хароҷоти лозимин чорин Бучети давлатӣ ***			Сарчашмаи сармоягузо- риҳои берунӣ	
											Қарз			Грант										
					2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023		
1	2	3	4	5	6 (9+12+15+18)	7 (10+13+16+19)	8 (11+14+17+20)	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	22	23	24	25	
Лоиҳаҳои Категорияи А																								
	Лоиҳаи 1																							
	Лоиҳаи 2																							
	Лоиҳаи 3																							
Лоиҳаҳои Категорияи Б																								
	Лоиҳаи 1																							
	Лоиҳаи 2																							
	Лоиҳаи3																							
	Лоиҳаи 4																							

Шакли 2.9. Хароҷоти миёнамухлати иншоотҳои нави афзалиятнок сармоягузориҳои давлатӣ

Афзалиятнокӣ*	Номи лоиҳа	Коди лоиҳа	Санаи оғоз ва итмом	Ҳамагӣ хароҷот аз рӯи сармоягузориҳои капиталии лоиҳа*	Ҳамагӣ хароҷоти сармоягузориҳои капиталии (ҳамаи сарчашмаҳо)*			Бучети давлатӣ*			Маблағҳои ғайрибучетӣ**			Хароҷоти лозимии чорин Бучети давлатӣ ***		
					2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
1	2	3	4	5	6 (9+12)	7 (10+13)	8 (11+14)	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Лоиҳаҳои Категорияи А																
	Объекти 1															
	Объекти 2															
	Объекти 3															
Лоиҳаҳои Категорияи Б																
	Объекти 1															
	Объекти 2															
	Объекти 3															
	Объекти 4															

* Нишон додани лоиҳаҳо аз рӯи дараҷаи афзалиятнокӣ ва мутобиқат ба сиёсати давлатӣ тибқи арзёбии Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон

**Хароҷоти чориро дар бар намегирад

***Ҳамаи хароҷоти дигарро дар бар мегирад, ба истиснои сармоягузориҳои давлатие, ки аз бучет барои баҳрабардорӣ ва нигоҳдории дороиҳои тавассути сармоягузориҳо бавучудоянда талаб карда мешаванд. Ин хароҷоти чорӣ бояд дар дархости бучетии ТАМБ соҳавӣ низ, ки ба Вазорати молия пешниҳод мегарданд, дарҷ карда шаванд.

Шакли 2.10. Ҷамъбасти ташаббусҳои нави бучетӣ

ТАМБ соҳавӣ				Сана ва имзои роҳбар	
Бахш					
Ҳаҷми хароҷот аз рӯи ташаббусҳои нав (ҳазор сомонӣ)				Қарори Гурӯҳи кории байниидоравии бучетии назди Вазорати молия (мувофиқа карда шуд/рад карда шуд)	Эзоҳ
	2021	2022	2023		
Ҳамагӣ					
Ташаббуси 1					
ТАМБ 1					
ТАМБ 2					
ТАМБ 3					
Ташаббуси 2					
ТАМБ 1					
ТАМБ 2					
ТАМБ 3					
Ташаббуси 3					
ТАМБ 1					
ТАМБ 2					
ТАМБ 3					
Сана ва имзои раиси Гурӯҳи кории байниидоравии бучетии Вазорати молия					

ЗАМИМАИ №3: ҲАДДИ НИҲОИИ ХАРОҶОТ

Шакли 3. Ҳадди ниҳони харочот аз рӯи бахшҳо				
	Тасдиқ.	Нақша	Пешгӯй	
	2020	2021	2022	2023
Ҳамагӣ харочот				
аз ҷумла:				
- Бучет				
Аз ҷумла,				
Музди меҳнат				
Хароҷоти ҷорӣ				
Хароҷоти асосӣ				
- Маблағҳои махсус				
- Суғуртаи иҷтимоӣ*				
Хароҷот барои ҷораи нави сиёсат, аз ҷумла:				
Ташаббуси 1.				
Ташаббуси 2.				
Ташаббуси 3.				
*Эзоҳ: Маблағи суғуртаи иҷтимоӣ аз фонди музди меҳнат муайян карда мешавад ва ба таври ҷудогона инъикос карда мешавад. Маблағи суғуртаи иҷтимоӣ набояд ба маблағи музди меҳнат дохил карда шавад.				

Шакли 3.1. Ҳадди ниҳони хароҷот аз рӯи барномаҳои бюджетии бахш					
	Бюҷет 2019 (воқеият)	Бюҷет 2020 (нақша)	Хароҷоти заминавӣ		
			2021	2022	2023
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Бахши 1					
Барномаи					
Барномаи					
Барномаи					
Бахши 2					
Барномаи					
Барномаи					
Барномаи					
Бахши 4.					
Барномаи					
Барномаи					
Барномаи					
Аз рӯи зарурат сатр илова карда шавад					

Шакли 3.2 Тақсимои ҳадди ниҳони соҳавӣ аз рӯи ТАМБ бахш

Бахш _____

	Нақша 2020	Пешгӯй		
		2021	2022	2023
Ҳамагӣ (1)				
ҶАМЪИ ХАРОҶОТИ ҶОРӢ (2)				
Бучети ҷумҳуриявӣ (3)				
ТАМБ.....				
ТАМБ.....				
ТАМБ.....				
ТАМБ.....				
Аз рӯи зарурат сатр илова карда шавад				
Музди меҳнат				
Фонди суғуртаи иҷтимоӣ (4)				
Бучетҳои маҳаллии муттаҳидшуда (5)				
ҲАМАГӢ ХАРОҶОТИ АСОСӢ (6)				
Ташаббусҳои нави бучетӣ (7)				

Эзоҳот:

(ба сатри 1) Ҳадди ниҳони умумии бахш баробар аст ба маблағи сатрҳои 2+6+7+8

(ба сатри 2) Ҷамъбасти хароҷоти ҷорӣ баробар аст ба маблағи сатрҳои 3+4+5

(ба сатри 3) Ҳаҷми умумии хароҷоти ҷорӣ бо тақсимбандӣ аз рӯи ТАМБ

(ба сатри 6) Тақсимои хароҷоти асосӣ (сармоягузориҳо) аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад

(ба сатри 7) Барои қабули қарор дар бораи афзоиш додани ҳаҷми музди меҳнат дар бахш Фонди музди меҳнат бо сатри алоҳида нишон дода шудааст.